

ÍSLENSKA ÆSKULÝÐSRANNSÓKNIN

Samantekt á niðurstöðum grunnskólakönnunar í
Öxarfjarðarskóla

Vorönn 2026

Efnisyfirlit

Inngangur	1
Framkvæmd og þátttakendur	1
Lykiltölur	3
Menntun	4
Líkar vel í skólanum	4
Heilsa og vellíðan	5
Lífsánægja	5
Líkamleg hreyfing	6
Depurð	7
Kvíði	8
Öryggi og vernd	9
Slagsmál	9
Einelti - þolandi	10
Einelti - gerandi	11
Áfengisnotkun	11
Drukkinn um ævi	13
Þátttaka og félagsleg tengsl	14
Vinátta	14
Einmanaleiki	14
Lífsgæði og félagsleg staða	15
Efnahagsleg lífsgæði	15
Samskipti við foreldra	16

Inngangur

Íslenska æskulýðsrannsóknin (ÍÆ) er rannsókn sem Menntavísindasvið Háskóla Íslands framkvæmir fyrir mennta- og barnamálaráðuneytið á grundvelli 12 gr. æskulýðslaga nr. 70/2007. Markmið rannsóknarinnar er að safna gögnum um upplifun barna og ungmenna af ýmsum þáttum sem tengjast þeirra eigin velferð. Niðurstöður á hverjum tíma skulu nýtast til þess að meta hvar helst þurfi að bregðast við og setja inn stuðningi við börn og fjölskyldur þeirra eins og kveðið er á um í löggjöf um samþætta þjónustu í þágu farsældar barna nr. 86/2021.

Vorið 2026 var spurningalisti ÍÆ lagður fyrir í 4. -10. bekk grunnskóla en helmingur nemenda í 6., 8. og 10. bekk var slembivalinn til þess að svara spurningalistakönnun HBSC (Health Behaviour in School-aged Children). Sú fjölþjóðarannsókn er unnin í samstarfi við Alþjóðaheilbrigðisstofnunina (WHO) og hefur verið lögð fyrir hér á landi á fjögurra ára fresti frá 2006. Niðurstöður úr HBSC könnuninni gefa því tækifæri til þess að bera saman niðurstöður mælinga bæði yfir tíma og á milli landa.

Í þessari skýrslu hafa verið teknar saman meginniðurstöður fyrir ykkar skóla. Einnig er þar að finna lykiltölublöð með helstu niðurstöðum skólans.

Við minnum á að þrátt fyrir að nú hafi elsti árgangurinn í ykkar skóla útskrifast þá er það heildarmynstrið í skýrslunni sem gott er að horfa til. Til að mynda hvernig er líðan nemendanna í skólanum og kennslustundum, hvert er viðhorf nemenda til námsins, heilsu sinnar, hversu margir taka þátt í tómstundum og síðast en ekki síst hvernig hafa lykilþættir þróast yfir tíma í ykkar skóla.

Aðstandendur ÍÆ vilja þakka skóla- og fræðsluskrifstofum fyrir að veita skólum sínum leyfi til að taka þátt í könnuninni. Þá ber að þakka skólastjórnendum, kennurum og tengiliðum ÍÆ í skólanum, sem samþykktu góðfúslega að sjá um fyrirlögn könnunarinnar og öllum þeim börnum og ungmennum sem svöruðu spurningalistanum því án þeirra þátttöku væri lítið um niðurstöður.

Með bestu kveðjum,

Ragný Þóra Guðjohnsen, faglegur stjórnandi ÍÆ og dósent við Háskóla Íslands

Hans Haraldsson, verkefnisstjóri hjá Menntavísindasviði Háskóla Íslands

Unnar Geirdal Arason, verkefnisstjóri hjá Menntavísindasviði Háskóla Íslands

Gunnhildur Steinarsdóttir, verkefnisstjóri hjá Menntavísindasviði Háskóla Íslands

Framkvæmd og þátttakendur

Niðurstöður sem hér eru sýndar eru úr grunnskólakönnun Íslensku æskulýðsrannsóknarinnar (ÍÆ) vorið 2026.

Grunnskólakönnun vorið 2026 fór fram á tímabilinu 3. febrúar til 27. maí 2026. Voru allir starfandi grunnskólar á landinu beðnir um að taka þátt og urðu 152 skólar við beiðninni. Könnunin var lögð fyrir í 4.-10. bekk. Í töflunum hér fyrir neðan má sjá fjölda svarenda

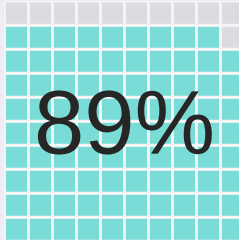
eftir kyni og bekk. Þáttakendur í Öxarfjarðarskóla voru 25. Á öllu landinu tóku 24152 í 4.-10. bekk þátt í könnuninni.

Þátttakendum og framkvæmd er lýst nánar í aðalskýrslu.

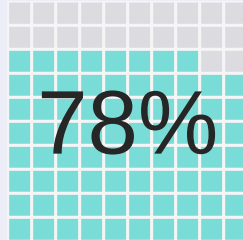

6.–10.bekkur

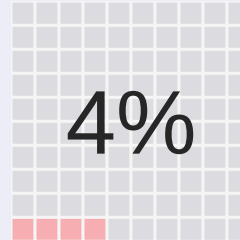
Líkar vel í skólanum

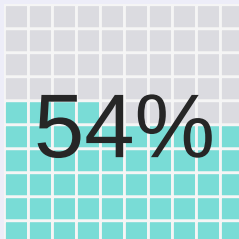
Treysta kennurum

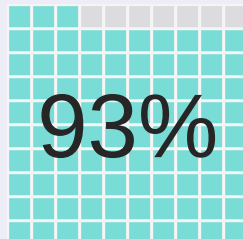
Orðið fyrir einelti

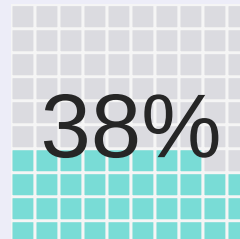
Eru ánægð með lífið

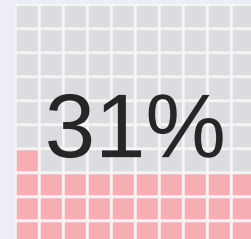
Auðvelt með að tala við að minnsta kosti annað foreldri

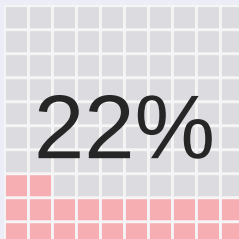
Hreyfa sig 60 mínútur á dag

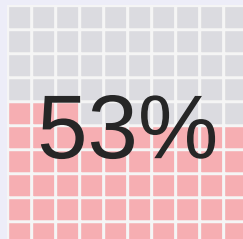
Depurð oftar en einu sinni í viku

Tíð líkamleg óþægindi

Tíð andleg vanlíðan

Upplifa að minnsta kosti tvö einkenni oft.

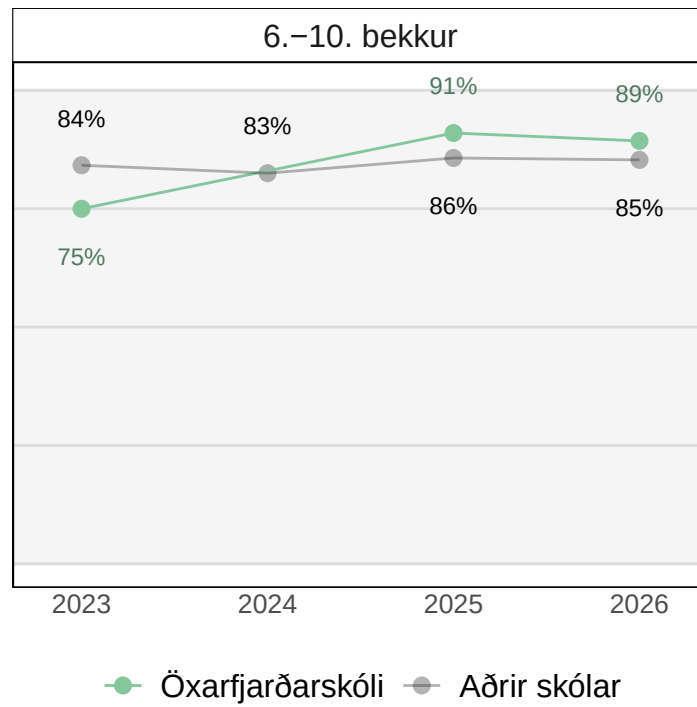

Líkar vel í skólanum

Spurning: „Hvernig líkar þér í skólanum?“

Hlutfall sem velur svarmöguleikana „Mér líkar mjög vel í skólanum“ eða „Mér líkar þokkalega í skólanum“

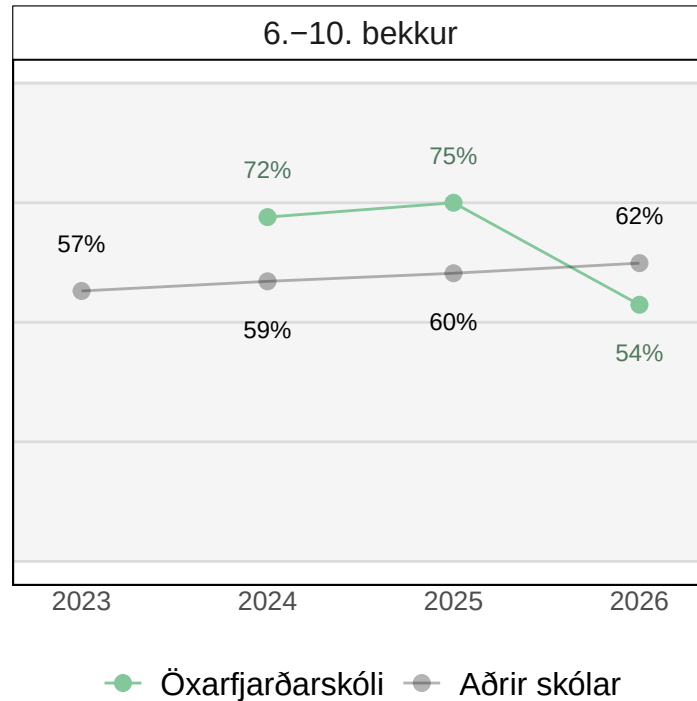

Lífsánægja

Spurning: „Hér fyrir neðan er kvarði. Efst í honum er talan '10' sem táknar besta hugsanlega lífið sem þú gætir átt og neðst er talan '0' sem táknar versta hugsanlega lífið sem að þú gætir átt. Hvar á þessum kvarða er líf þitt núna?“

Hlutfall sem velur svarmöguleikann „Þeir sem völdu 8 eða hærra“

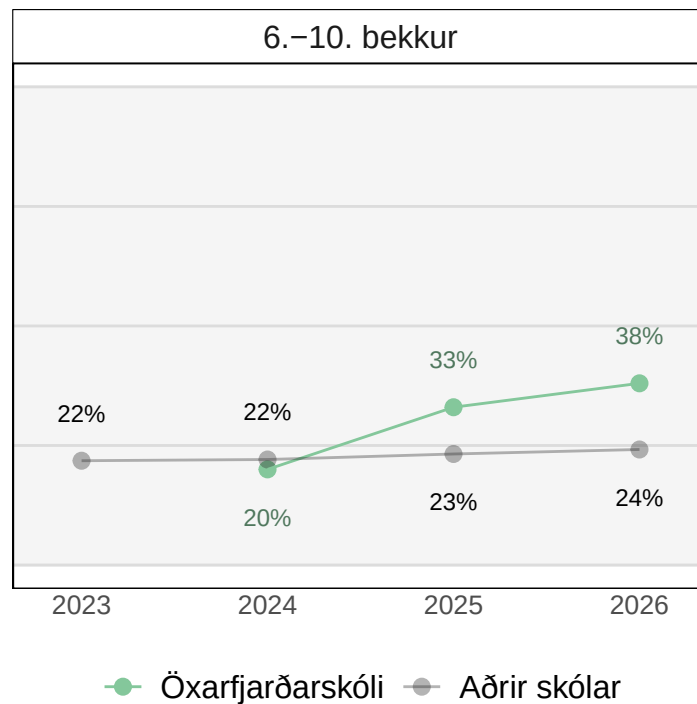

Líkamleg hreyfing

Formáli: „Líkamleg hreyfing er hvers konar hreyfing sem eykur hjartslátt þinn og gerir þig stundum móða(n). Líkamleg hreyfing getur meðal annars átt sér stað í íþróttum, í skólanum, í leik með vinum eða á leiðinni í og úr skóla. Dæmi um líkamlega hreyfingu eru hlaup, röskleg ganga, línuskautar, hjóleiðar, dans, hjólabretti, sund, fótþolti, körfubolti, handbolti, skíði og snjóþretti.“

Spurning: „Af síðastliðnum 7 dögum, hversu marga daga hefur þú stundað líkamlega hreyfingu samanlagt í 60 mínútur eða meira á dag?“

Hlutfall sem velur svarmöguleikann „7 daga“.

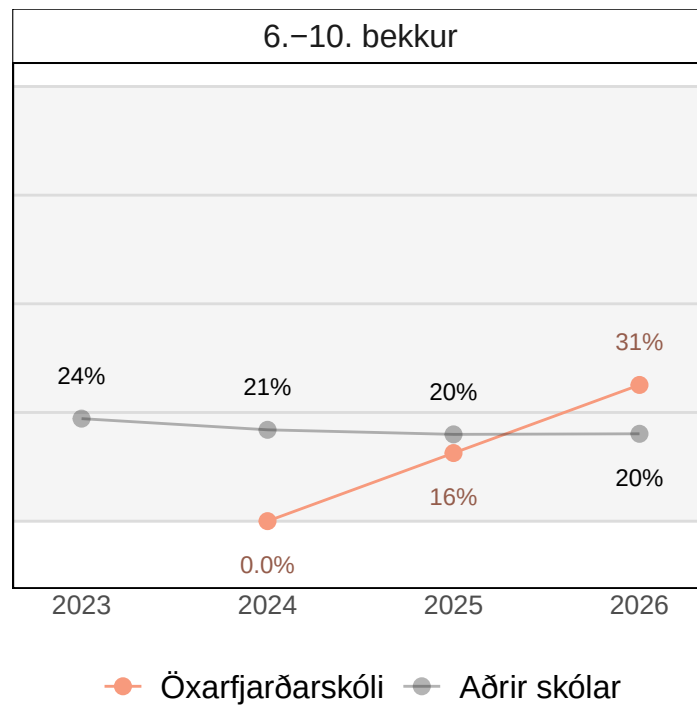

Depurð

Spurning: „Á síðastliðnum 6 mánuðum, hversu oft hefur þú fundið fyrir depurð?“

Hlutfall sem velur svarmöguleikana „Oftar en einu sinni í viku“ eða „Um það bil vikulega“

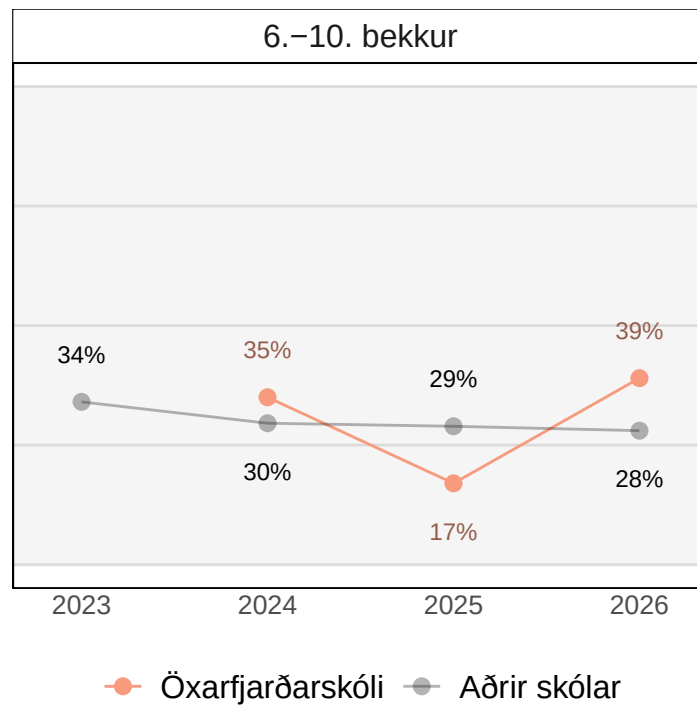

Kvíði

Spurning: „Á síðastliðnum 6 mánuðum, hversu oft hefur þú fundið fyrir kvíða?“

Hlutfall sem velur svarmöguleikana „Oftar en einu sinni í viku“ eða „Um það bil vikulega“

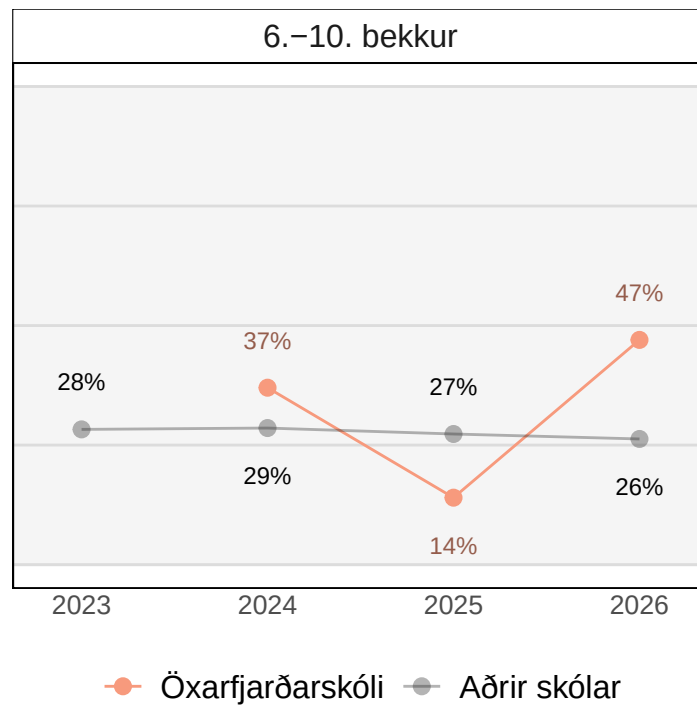

Slagsmál

Spurning: „Síðastliðna 12 mánuði, hversu oft hefur þú lent í slagsmálum?“

Hlutfall sem velur svarmöguleikana „1 sinni“ „2 sinnum“ „3 sinnum“ eða „4 sinnum eða oftár“

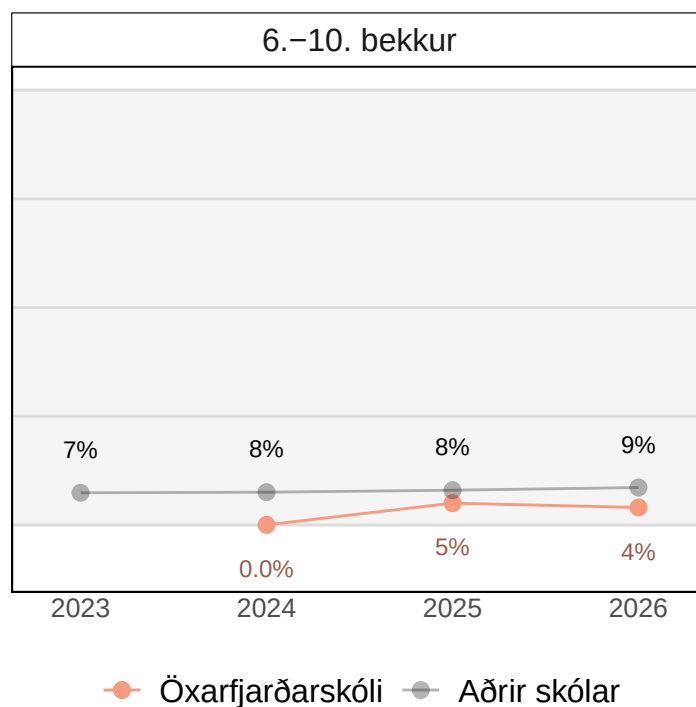

Einelti - þolandi

Formáli: „Einstaklingur er sagður lagður í einelti þegar einn eða fleiri aðilar segja oft ótrúlega ljóta og óþægilega hluti við hann. Það er líka einelti þegar einstaklingi er strítt á særandi hátt eða hann skilinn viljandi útundan. Sá sem leggur annan í einelti hefur meira vald heldur en sá sem fyrir eineltinu verður. Það er ekki einelti þegar tveir svipað sterkir einstaklingar rífast eða slást.“

Spurning: „Hversu oft hefur þú verið lögð/lagður í einelti í skólanum undanfarna tvo mánuði?“

Hlutfall sem velur svarmöguleikana „2 eða 3 sinnum í mánuði“, „Um það bil einu sinni í viku“ eða „Nokkrum sinnum í viku“.

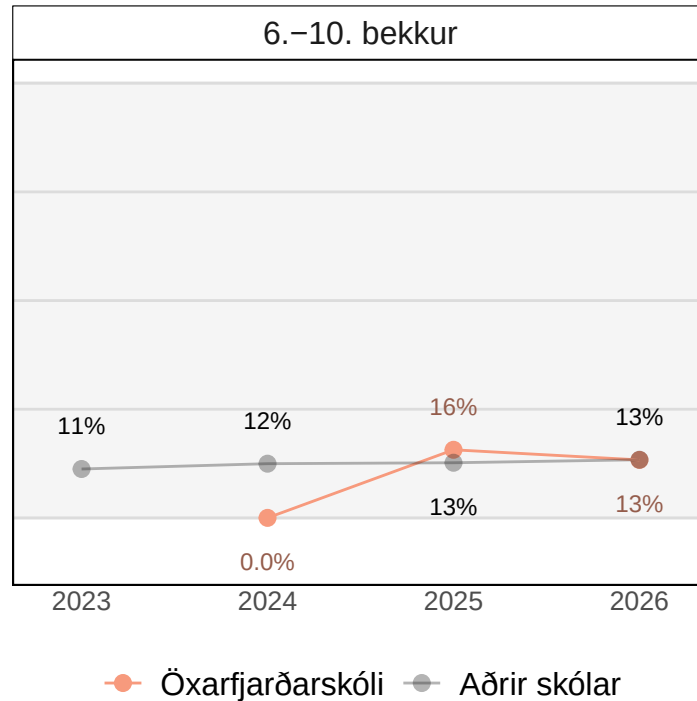

Einelti - gerandi

Spurning: „Hversu oft hefur þú tekið þátt í að leggja annan nemanda í einelti í skólanum undanfarna tvo mánuði?“

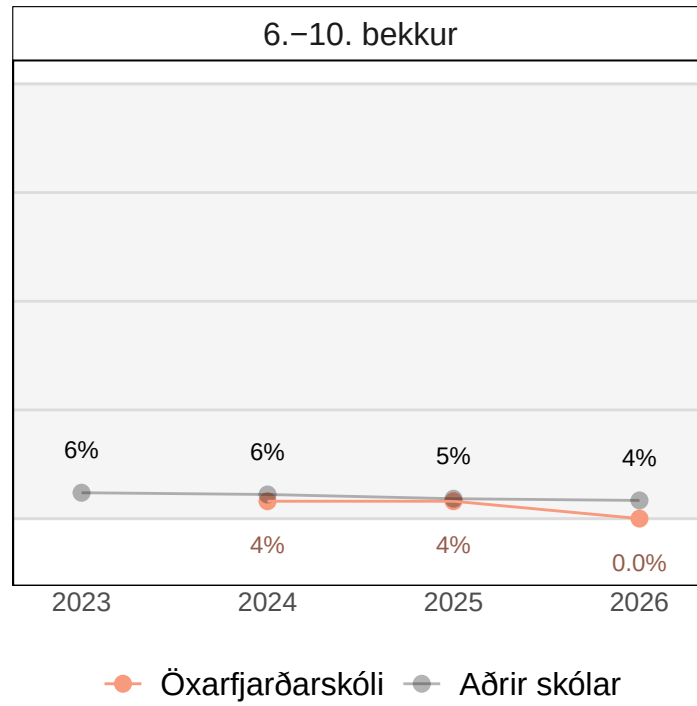
Hlutfall sem velur svarmöguleikana „Það hefur komið fyrir einu sinni eða tvisvar“, „2 eða 3 sinnum í mánuði“, „Um það bil einu sinni í viku“ eða „Nokkrum sinnum í viku“

Áfengisnotkun

Spurning: „Hversu marga daga (ef nokkra) hefur þú drukkið áfengi síðustu 30 daga?“

Hlutfall sem velur svarmöguleikana „1-2 daga“, „3-5 daga“, „6-9 daga“, „10-19 daga“, „20-29 daga“ eða „30 daga“

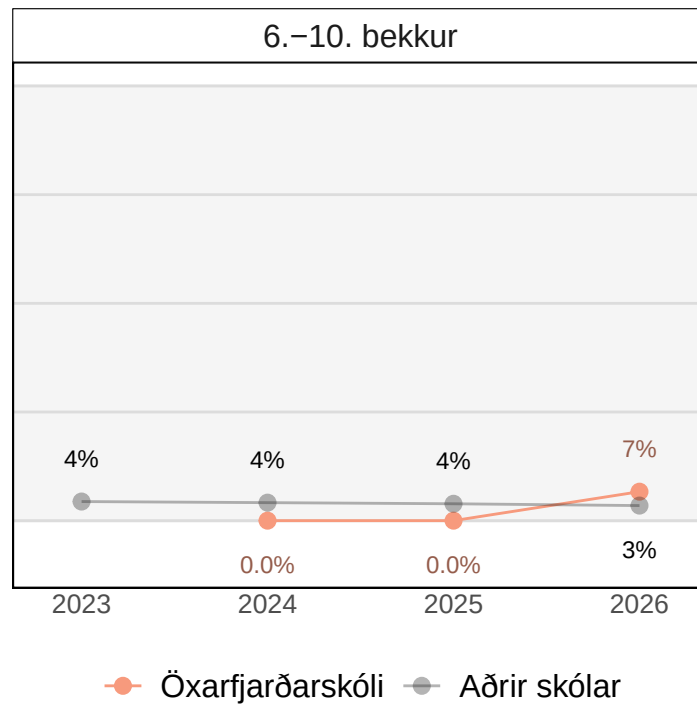

Drukinn um ævi

Spurning: „Hefur þú einhvern tímann um ævina drukkið svo mikið áfengi að þú hefur orðið blindfull(ur)?“

Hlutfall sem velur svarmöguleikana „Já, einu sinni“ „Já, 2-3 sinnum“ „Já, 4-10 sinnum“ eða „Já, oftar en 10 sinnum“

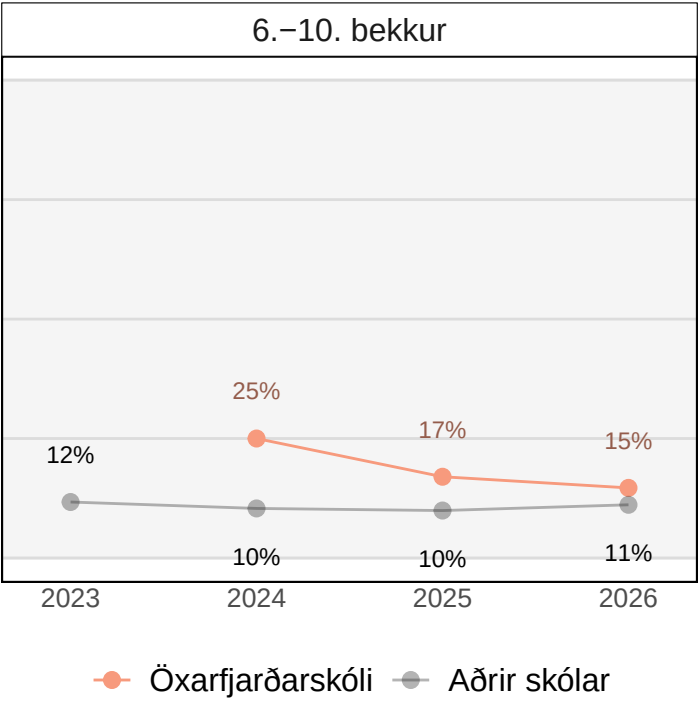

Vinátta

Einmanaleiki

Spurning: „Síðastliðna 12 mánuði, hversu oft hefur þér fundist þú einmana?“

Hlutfall sem velur svarmöguleikana „Alltaf“ eða „Oft“

Efnahagsleg lífsgæði

Samskipti við foreldra

Hlutfall svarenda sem á auðvelt með að ræða vandamál við að minnsta kosti annað foreldri sitt

